

RAADSINFORMATIEBRIEF met beantwoording artikel 42 vragen

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

8 november 2022

Kenmerk

Z/22/052819 / D/22/078800

Portefeuillehouder

Mariette Pennarts

Portefeuille

Volksgezondheid en Sport

Opsteller

Waanders, Wieke

Onderwerp

Schriftelijke vragen art. 42 RVO Splinter inzake Rookvrije generatie

Beantwoording van de vragen**Schriftelijke vragen – Rookvrije generatie gemeente Woerden Inleiding**

Van 1 t/m 13 oktober 2022 organiseren Zero Waste Groene Hart en Duurzaam Woerden in samenwerking met de gemeente de actie 'Minder peuk, meer leuk', waarbij organisaties en bewoners kunnen helpen met het rapen van sigarettenpeuken. Splinter sluit zich van harte bij deze actie aan en onze vrijwilligers helpen mee met het rapen van zoveel mogelijk peuken. Volgens onderzoek wordt ongeveer driekwart van de gerookte sigaretten weggegooid op straat en belandt in het milieu. Door de giftige stoffen die achterblijven op de peuken en de plastics waar het filter van gemaakt is, vormen peuken een forse bedreiging voor natuur en dieren, zo blijkt uit de factsheet van het Trimbos Instituut dat het eerder dit jaar publiceerde. Eén sigaret kan 1000 liter water vervuilen. Tijdens het rapen op specifieke plekken in de gemeente Woerden konden de vrijwilligers van Splinter zich niet aan de indruk onttrekken dat de rookvrije generatie nog ver weg is.

Daarom heeft Splinter naar aanleiding van de peukenactie een aantal vragen aan het college van burgemeester en wethouders over de 'Rookvrije Generatie'.

Beantwoording van de vragen:

1. Wat doet gemeente Woerden in het algemeen en het college in het bijzonder om bij te dragen aan de actie 'Minder peuk, meer leuk', behalve dat wethouder Vierstra de actie heeft geopend, bijvoorbeeld door als college peuken te rapen, ambtenaren te motiveren hetzelfde te doen en door materiële ondersteuning van de actie?

Antwoord:

Team Afval & Reiniging heeft contact met de organisatie van de campagne 'Minder peuk, meer leuk'. We ondersteun(d)en de actie onder andere met een artikel in de Woerdense Courant en door er via de gemeentelijke Sociale Media-kanalen aandacht aan te besteden. Ook zijn de zwerfafvalambassadeurs geïnformeerd en wordt informatie over probleemgebieden gedeeld zodat de gemeente gericht actie kan ondernemen.

2. Is het college, evenals Splinter, opgevallen dat er veel sigarettenpeuken te rapen zijn rondom typische hang- en sportplekken voor jongeren, zoals de skatebaan van Snel en Polanen, en dat er vlak voor de deur van het gemeentehuis ook wel een jampotje te vullen is voor de actie 'Minder peuk, meer leuk'?

Antwoord:

Op de genoemde plekken wordt extra vaak geveegd en wordt, indien nodig, de straatstofzuiger ingezet. Het is niet toegestaan om te roken voor de ingang van het gemeentehuis. Buiten bij de fietsenstalling staat een rookpaal/prullenbak voor sigaretten, waar rokers dus geacht worden om te roken (en niet elders op de parkeerplaats bij het gemeentehuis). Er zal gekeken worden naar mogelijkheden om deze rookvrije zone te verduidelijken.

3. Herinnert het college zich de aangenomen motie 'Rookvrije generatie' van de SP, destijds medeondertekend door ChristenUnie-SGP, CDA, Inwonersbelangen en Progressief Woerden, ingediend op 1 november 2018 en de raadsinformatiebrief die het college op 27 augustus 2019 stuurde waarin omschreven is op welke wijzen er uitvoering gegeven zou worden aan de motie?

Antwoord:

Ja.

4. Hoeveel heeft de gemeente sinds bovengenoemde aangenomen motie, naar aanleiding waarvan gemeente Woerden zich aangesloten heeft bij de Alliantie Nederland Rookvrij (een initiatief van de Hartstichting, KWF Kankerbestrijding en Longfonds), jaarlijks geïnvesteerd om het roken te ontmoedigen en een rookvrije generatie dichterbij te brengen?

Antwoord:

In de eerdergenoemde raadsinformatiebrief, verstuurd op 27 augustus 2019 is genoemd dat binnen de huidige formatie en middelen aangesloten zal worden bij Activiteiten van de Alliantie. Ook is toegezegd dat we zouden onderzoeken in hoeverre we breder in kunnen zetten om een rookvrije omgeving te bevorderen; niet alleen in de sportverenigingen.

We zetten op diverse manieren in om een rookvrije omgeving te bevorderen. Zo wordt specifiek ingezet op de ontmoediging om te beginnen met roken, door middel van voorlichting en het subsidiëren van extra weerbaarheidsversterkende lessen in het basis- en voortgezet onderwijs. Ook wordt binnen Jeugdgezondheidszorg (GGDrU) zwangere vrouwen actief gewezen op de gevaren van roken tijdens en na de zwangerschap en is dit een onderdeel van gesprek tijdens de Prenatale Huisbezoeken die de GGDrU voor de gemeente Woerden uitvoert en staat het onderwerp op de agenda van de Kansrijke Start coalitie. Daarnaast zetten we in op lokale communicatie aansluitend bij de landelijke voorlichtingsactiviteiten omtrent Stoptober om rokers te stimuleren te stoppen met roken. Wat betreft rookvrije sportverenigingen heeft het Beweegteam Woerden blijvend een actieve rol in het stimuleren en ondersteunen van sportorganisaties in het rookvrij worden. Hierbij wordt aangesloten bij de afspraak vanuit de Rookvrije Generatie dat uiterlijk in 2025 alle sportclubs rookvrij moeten zijn. Inmiddels zijn meer dan 20 sportverenigingen gedeeltelijk of geheel rookvrij. Naast de rookvrije sportorganisaties trachten we hiernaast het stimuleren van rookvrije ruimtes uit te breiden. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld ook buurtinitiatieven worden ingediend. Bovenstaande investeringen vinden binnen de huidige middelen en formatie plaats, zoals ook in voornoemde raadsinformatiebrief is aangegeven. De investeringen komen voort uit meerdere programma's, opgenomen in bestaande processen waardoor hier geen concreet bedrag aan gekoppeld kan worden.

In de nieuw op te stellen maatschappelijke agenda zal een Sociaal Domein brede integrale visie en aanpak omtrent een positieve en gezonde leefomgeving worden opgenomen.

5. Kan het college ruim een jaar nadat Woerden aan de slag is gegaan met het Lokaal Preventie Akkoord, van waaruit extra ingezet is op het tegengaan van o.a. roken met een bedrag van €30.000,- per jaar via SPUK4, op de resultaten van deze extra inzet in het afgelopen jaar reflecteren en vooruitkijken naar de (bijgestelde?) ambitie voor komende jaren?

Antwoord:

Het lokaal preventieakkoord richt zich op brede doelen die bijdragen aan gezondheidsbevordering. In plaats van in te zetten op incidentele impulsen, werken we samen met onze partners aan een integraal, structureel preventiebeleid welke zijn beslag krijgt in de nieuwe Maatschappelijke Agenda (zie inspanning 3.5.1.1), passend binnen de nieuwe focus op Positieve Gezondheid. De Raad ontvangt met de nieuwe Maatschappelijke Agenda en de bijbehorende uitvoeringsagenda het voorstel over deze besteding en dus ook de manier waarop gezondheidsbevordering zijn beslag krijgt.

6. Is het gehele beschikbare budget daadwerkelijk door lokale sportpartners besteed om bestaande initiatieven te versterken en/of nieuwe initiatieven op te starten en kan het college vóór de begrotingsbehandeling een overzicht van bestedingen en de daaruit voortvloeiende resultaten aan de raad sturen?

Antwoord:

Het beschikbare budget is niet alleen beschikbaar voor lokale sportpartners. Het preventieakkoord kent bredere doelen dan alleen sporten- en bewegen. We zetten hierin breed in op gezondheidsbevordering. Hierover bent u in juli 2021 [geïnformeerd](#). We willen met deze incidentele middelen niet inzetten op incidentele impulsen, maar we werken samen met onze partners aan een integraal, structureel preventiebeleid welke zijn beslag krijgt in de nieuwe Maatschappelijke Agenda (zie inspanning 3.5.1.1), passend binnen de nieuwe focus op Positieve Gezondheid. De Raad ontvangt met de nieuwe Maatschappelijke Agenda en de bijbehorende uitvoeringsagenda het voorstel over deze besteding en dus ook de manier waarop gezondheidsbevordering zijn beslag krijgt.

7. Op welke manieren heeft het college zich in de afgelopen vier jaar concreet ingespannen voor het bevorderen van een rookvrije leefstijl van de inwoners van de gemeente Woerden in het algemeen (dus ook buiten de sportprogramma's) en een voor hen gezonde leefomgeving?

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 4.

8. Wat zijn de resultaten van die inspanningen voor het bevorderen van een rookvrije leefstijl en een gezonde leefomgeving, precies vier jaar na het aannemen van bovengenoemde motie 'Rookvrije generatie'?

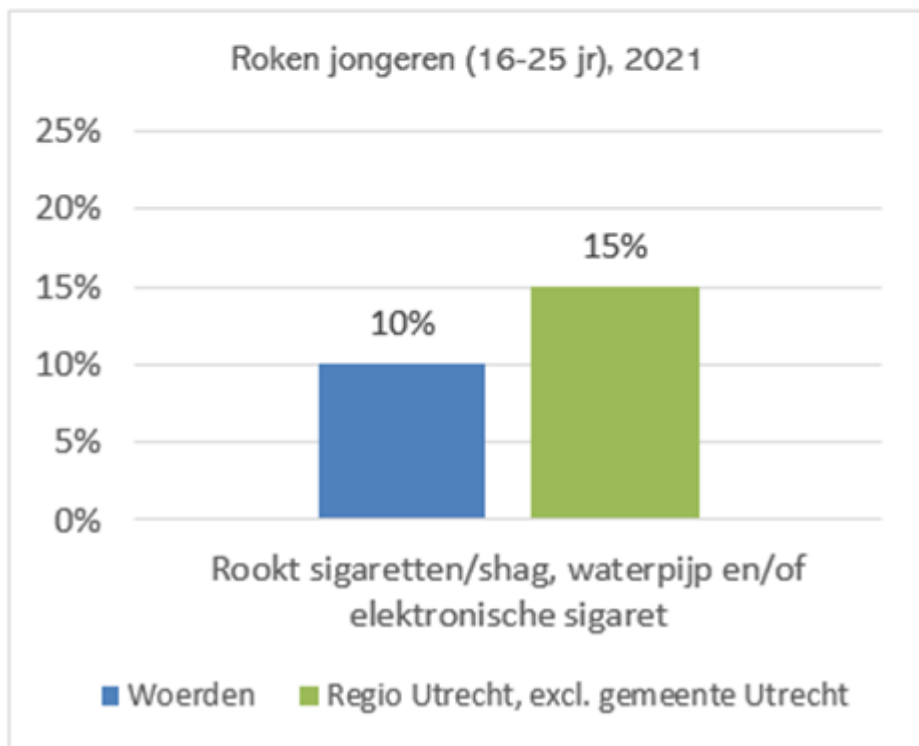
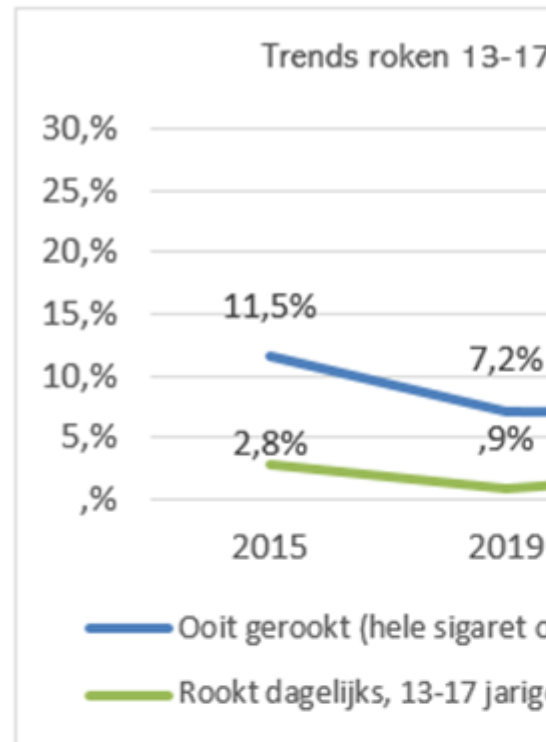
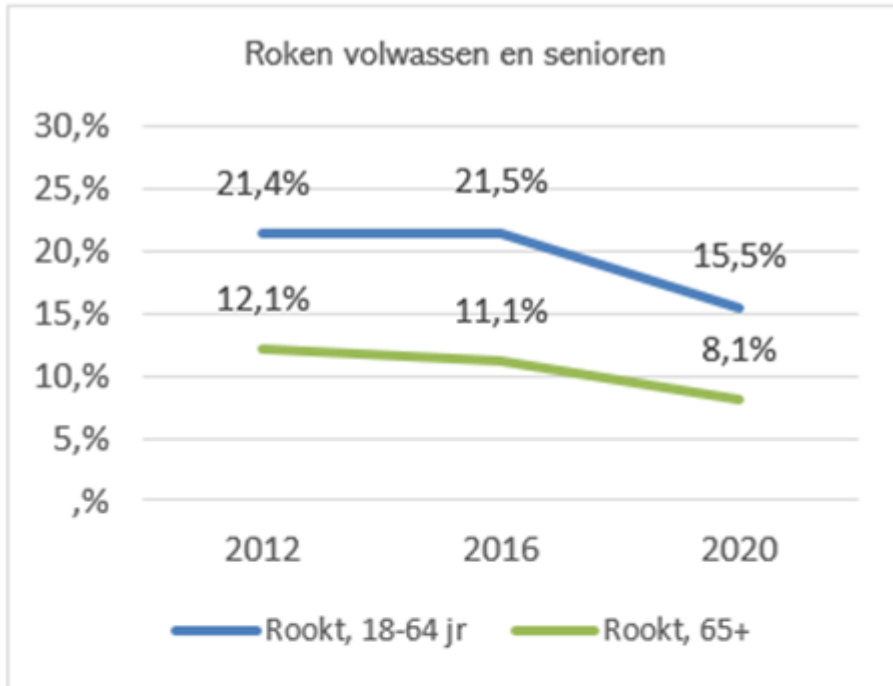
Antwoord:

Een 'Rookvrije generatie' moet gezien worden als een proces van de lange adem en betreft een collectieve opdracht voor de hele samenleving. Alleen gemeentelijk beleid gaat dit niet bereiken. Zoals gesteld in het antwoord op vraag 4 wordt op diverse manieren door de gemeente ingezet om bij te dragen aan het bereiken van een rookvrije generatie. Deze inzet zal worden gecontinueerd en aangevuld met de middelen uit het Preventieakkoord in een brede integrale visie en aanpak omtrent een positieve en gezonde leefomgeving welke in de nieuw op te stellen Maatschappelijke Agenda zal de Sociaal Domein aan u zal worden voorgelegd.

9. Heeft het college inzicht in het percentage inwoners van onze gemeente dat nu nog rookt ten opzichte van het percentage rokers ten tijde van aansluiting bij de Alliantie Nederland Rookvrij, evenals het percentage rokende jongeren toen en nu?

Antwoord:

Ja. Zie <https://ggdru.buurtmonitor.nl/>.

10. Wat concludeert het college uit de in vraag 9 bedoelde percentages, gelet op de uitgesproken ambitie van gemeente Woerden om te komen tot een rookvrije generatie?

Antwoord:

Het percentage rokers onder volwassenen (18+) kent een dalende trend. De cijfers wijken niet significant af ten opzichte van regio Utrecht (excl. Gemeente Utrecht).

Het percentage rokers onder 13-17 jarigen is sinds 2019 van 0,9% met 1,4 procentpunt gestegen naar 2,3% in 2021. Dit lijkt iets hoger dan het cijfer van regio Utrecht (excl. Gemeente Utrecht) van 2%, maar dit betreft geen significante afwijking. Het blijft met 2,3% echter ook onder de in de Maatschappelijke Agenda 2018-2022 gestelde doel van een maximum van 3%. Desondanks zijn de cijfers voorgelegd en besproken met de scholen door de gezonde schooladviseur, welke scholen zal begeleiden om hierop extra preventief in te zetten.

Het percentage rokers onder jongeren (16-25jr) was in 2021 zo'n 10% t.o.v. 15% in de regio Utrecht (excl. Gemeente Utrecht), maar dit betreft geen significante afwijking. Specifiek onder deze doelgroep is eerder dan 2021 niet eerder een meting gedaan, waardoor vergelijking met eerdere jaren niet mogelijk is.

De cijfers zullen worden benut voor de doelen in de nieuwe Maatschappelijke Agenda.

11. Is het college op de hoogte van het feit dat sinds 2018 een aantal grote organisaties/bedrijven die ook in Woerden gevestigd zijn niet stil hebben gezeten als het gaat om een rookvrije generatie, bijvoorbeeld McDonald's (rookvrije terrassen), de NS (verdwijnen verkooppunten tabak op stations en verwijderen rookzuilen op perrons) en het St. Antonius Ziekenhuis (het gehele ziekenhuis én buitenruimte volledig rookvrij)?

Antwoord:

Ja.

12. Op welke manieren stimuleert gemeente Woerden andere werkgevers binnen haar gemeentegrenzen om bij te dragen aan een rookvrije generatie?

Antwoord:

Er is aandacht geweest voor minder peuken in de binnenstad. Voor een bredere inzet voor aan rookvrije generatie (en gezondheidspreventie breed) worden werkgevers betrokken bij de uitvoering van de nieuwe Maatschappelijke Agenda.

13. Zorgt gemeente Woerden als werkgever voor een rookvrije werkomgeving binnen én buiten op het terrein rondom het gemeentehuis, in lijn van de aanbevelingen van de Alliantie Nederland Rookvrij zoals in de Toolkit voor rookvrije gemeenten omschreven staat?⁸

Antwoord:

Ja, als werkgever zorgt de gemeente Woerden voor een rookvrije werkomgeving: het gemeentehuis is geheel rookvrij. Buiten bij de fietsenstalling staat een rook-paal/prullenbak voor sigaretten, waar rokers dus geacht worden om te roken (en niet elders op de parkeerplaats bij het gemeentehuis).

14. Hoeveel procent van de eigen gemeentelijke organisatie rookt nog?

Antwoord:

Dit wordt niet geregistreerd. Dit mag ook niet vanwege de AVG.

15. Op welke manieren maakt gemeente Woerden in haar ambitie voor een rookvrije generatie gebruik van de expertise en de menskracht van GGDrU in actieve ondersteuning en welke resultaten zijn vanuit verschillende projecten zichtbaar, zoals bijvoorbeeld in de 'Gezonde Schoolaanpak' waarbij scholen kunnen kiezen uit verschillende thema's waaronder roken?

Antwoord:

De gemeente zet een gezonde schooladviseur in die de scholen actief adviseert en begeleidt bij de uitvoering van de Gezonde School-aanpak. Dit heeft er bijvoorbeeld onder andere toe geleid dat ook verschillende scholen inmiddels zelfs een gezonde school vignet hebben mogen ontvangen.

16. Is de in 2018 uitgesproken ambitie van het college voor minimaal 12 geheel rookvrije sportverenigingen (dus niet alleen gedeeltelijk!) in Woerden inmiddels gehaald en had de gemeente, al dan niet via het Bewegteam Woerden, in het rookvrij worden van de sportverenigingen na 2018 een actieve rol?

Antwoord:

Zeker, inmiddels zijn meer dan 20 sportverenigingen gedeeltelijk of geheel rookvrij. Het Bewegteam Woerden heeft hier (nog steeds) een actieve rol in. Het Bewegteam Woerden stimuleren sportverenigingen om rookvrij te worden en biedt sportverenigingen hierbij hun ondersteuning aan. Hierbij sluiten zij aan bij de afspraak vanuit de Rookvrije

Generatie dat uiterlijk in 2025 alle sportclubs rookvrij moeten zijn.

17. Vooruitlopend op de presentatie van de begroting voor 2023, hoeveel zal het college komend jaar in totaal investeren in een rookvrije generatie, vanuit welke programma('s) en in specifiek welke projecten?

Antwoord:

We zullen de ingezette lijn voortzetten door op diverse manieren een rookvrije omgeving te bevorderen. De huidige inzet vanuit programma 3 (zie antwoord op vraag 4) wordt gecontinueerd en aangevuld n.a.v. de gesprekken die momenteel nog lopen over de acties van de komende jaren.

18. Is het college bereid om jaarlijks een update te geven hoe het staat met de doelstelling voor een rookvrije generatie, bijvoorbeeld in de begroting onder het thema 'preventie'?

Antwoord:

In de nieuw op te stellen Maatschappelijke Agenda en de bijbehorende uitvoeringsagenda zal een Sociaal Domein brede integrale visie en aanpak omtrent een positieve en gezonde leefomgeving worden opgenomen, waarin rookbeleid tevens een plek zal krijgen. Updates uit de daarin beschreven doelstellingen zullen volgen in de reguliere P&C cyclus.

Bijlagen

Schriftelijke vragen art 42 RvO Splinter inzake Rookvrije generatie (D/22/078798)

Schriftelijke vragen – Rookvrije generatie gemeente Woerden Inleiding

Van 1 t/m 13 oktober 2022 organiseren Zero Waste Groene Hart en Duurzaam Woerden in samenwerking met de gemeente de actie 'Minder peuk, meer leuk', waarbij organisaties en bewoners kunnen helpen met het rapen van sigarettenpeuken.¹ Splinter sluit zich van harte bij deze actie aan en onze vrijwilligers helpen mee met het rapen van zoveel mogelijk peuken. Volgens onderzoek wordt ongeveer driekwart van de gerookte sigaretten weggegooid op straat en belandt in het milieu. Door de giftige stoffen die achterblijven op de peuken en de plastics waar het filter van gemaakt is, vormen peuken een forse bedreiging voor natuur en dieren, zo blijkt uit de factsheet van het Trimbos Instituut dat het eerder dit jaar publiceerde. Eén sigaret kan 1000 liter water vervuilen.² Tijdens het rapen op specifieke plekken in de gemeente Woerden konden de vrijwilligers van Splinter zich niet aan de indruk onttrekken dat de rookvrije generatie nog ver weg is.

Daarom heeft Splinter naar aanleiding van de peukenactie een aantal vragen aan het college van burgemeester en wethouders over de 'Rookvrije Generatie'.

Vragen aan het college:

1. Wat doet gemeente Woerden in het algemeen en het college in het bijzonder om bij te dragen aan de actie 'Minder peuk, meer leuk', behalve dat wethouder Vierstra de actie heeft geopend, bijvoorbeeld door als college peuken te rapen, ambtenaren te motiveren hetzelfde te doen en door materiële ondersteuning van de actie?
2. Is het college, evenals Splinter, opgevallen dat er veel sigarettenpeuken te rapen zijn rondom typische hang- en sportplekken voor jongeren, zoals de skatebaan van Snel en Polanen, en dat er vlak voor de deur van het gemeentehuis ook wel een jampotje te vullen is voor de actie 'Minder peuk, meer leuk'?
3. Herinnert het college zich de aangenomen motie 'Rookvrije generatie' van de SP, destijds medeondertekend door ChristenUnie-SGP, CDA, Inwonersbelangen en Progressief Woerden, ingediend op 1 november 2018 en de raadsinformatiebrief die het college op 27 augustus 2019 stuurde waarin omschreven is op welke wijzen er uitvoering gegeven zou worden aan de motie?³
4. Hoeveel heeft de gemeente sinds bovengenoemde aangenomen motie, naar aanleiding waarvan gemeente Woerden zich aangesloten heeft bij de Alliantie Nederland Rookvrij (een initiatief van de Hartstichting, KWF Kankerbestrijding en Longfonds), jaarlijks geïnvesteerd om het roken te ontmoedigen en een rookvrije generatie dichterbij te brengen?

¹ <https://duurzaamwoerden.nl/minder-peuk-meer-leuk/>

² <https://www.trimbos.nl/actueel/nieuws/sigaret-brengt-grote-schade-aan-milieu/>

³ <https://gemeenteraad.woerden.nl/stukken/Ingekomen-brieven/19r-00607-rib-voortgang-aansluiten-bij-alliantie-nederland-rookvrij.pdf>

5. Kan het college ruim een jaar nadat Woerden aan de slag is gegaan met het Lokaal Preventie Akkoord, van waaruit extra ingezet is op het tegengaan van o.a. roken met een bedrag van €30.000,- per jaar via SPUK⁴, op de resultaten van deze extra inzet in het afgelopen jaar reflecteren en vooruitkijken naar de (bijgestelde?) ambitie voor komende jaren?
6. Is het gehele beschikbare budget daadwerkelijk door lokale sportpartners besteed om bestaande initiatieven te versterken en/of nieuwe initiatieven op te starten en kan het college vóór de begrotingsbehandeling een overzicht van bestedingen en de daaruit voortvloeiende resultaten aan de raad sturen?
7. Op welke manieren heeft het college zich in de afgelopen vier jaar concreet ingespannen voor het bevorderen van een rookvrije leefstijl van de inwoners van de gemeente Woerden in het algemeen (dus ook buiten de sportprogramma's) en een voor hen gezonde leefomgeving?
8. Wat zijn de resultaten van die inspanningen voor het bevorderen van een rookvrije leefstijl en een gezonde leefomgeving, precies vier jaar na het aannemen van bovengenoemde motie 'Rookvrije generatie'?
9. Heeft het college inzicht in het percentage inwoners van onze gemeente dat nu nog rookt ten opzichte van het percentage rokers ten tijde van aansluiting bij de Alliantie Nederland Rookvrij, evenals het percentage rokende jongeren toen en nu?
10. Wat concludeert het college uit de in vraag 9 bedoelde percentages, gelet op de uitgesproken ambitie van gemeente Woerden om te komen tot een rookvrije generatie?
11. Is het college op de hoogte van het feit dat sinds 2018 een aantal grote organisaties/bedrijven die ook in Woerden gevestigd zijn niet stil hebben gezeten als het gaat om een rookvrije generatie, bijvoorbeeld McDonald's (rookvrije terrassen)⁵, de NS (verdwijnen verkooppunten tabak op stations en verwijderen rookzuilen op perrons)⁶ en het St. Antonius Ziekenhuis (het gehele ziekenhuis én buitenruimte volledig rookvrij)⁷?
12. Op welke manieren stimuleert gemeente Woerden andere werkgevers binnen haar gemeentegrenzen om bij te dragen aan een rookvrije generatie?
13. Zorgt gemeente Woerden als werkgever voor een rookvrije werkomgeving binnen én buiten op het terrein rondom het gemeentehuis, in lijn van de aanbevelingen van de Alliantie Nederland Rookvrij zoals in de Toolkit voor rookvrije gemeenten omschreven staat?⁸
14. Hoeveel procent van de eigen gemeentelijke organisatie rookt nog?

⁴ Regeling specifieke uitkering stimulering sport, in lijn met de lokale sportakkoorden.

⁵ <https://www.khn.nl/nieuws/een-rookvrij-terras-mcdonalds-maakt-de-stap>

⁶ <https://indebuurt.nl/woerden/nieuws/roken-en-verkoop-van-tabak-binnenkort-verboden-op-station-woerden~91952/>

⁷ <https://www.antoniusziekenhuis.nl/nieuws/st-antonius-ziekenhuis-voortaan-geheel-rookvrij>

⁸ https://www.rookvrijegeneratie.nl/creer-een-rookvrije-werkomgeving?gclid=CjwKCAjw7eSZBhB8EiwA60kCW3MylKn018_X7YeeQfQSdmKO17o81bMcCxprX7b pw8ZH bNkeBpvNHhoCuyMQAvD BwE

15. Op welke manieren maakt gemeente Woerden in haar ambitie voor een rookvrije generatie gebruik van de expertise en de menskracht van GGDrU in actieve ondersteuning en welke resultaten zijn vanuit verschillende projecten zichtbaar, zoals bijvoorbeeld in de 'Gezonde Schoolaanpak' waarbij scholen kunnen kiezen uit verschillende thema's waaronder roken?⁹
16. Is de in 2018 uitgesproken ambitie van het college voor minimaal 12 geheel rookvrije sportverenigingen (dus niet alleen gedeeltelijk!) in Woerden inmiddels gehaald en had de gemeente, al dan niet via het Bewegteam Woerden, in het rookvrij worden van de sportverenigingen na 2018 een actieve rol?
17. Vooruitlopend op de presentatie van de begroting voor 2023, hoeveel zal het college komend jaar in totaal investeren in een rookvrije generatie, vanuit welke programma('s) en in specifiek welke projecten?
18. Is het college bereid om jaarlijks een update te geven hoe het staat met de doelstelling voor een rookvrije generatie, bijvoorbeeld in de begroting onder het thema 'preventie'?

Femke Merel van Kooten - Splinter

⁹ <https://gemeenteraad.woerden.nl/stukken/Samenwerkingsverbanden/D22068799-GGD-regio-Utrecht-Begroting-2023.pdf>, zie pagina 14.